

PRIVĀTĀ INICIATĪVA NEPAREDZ AIZGĀDNIECISKUMU

Arvids Deģis

Pagasta padomes izpilddirektors Andris Kurzemnieks informē par komunālās saimniecības jomā veicamo.

Līdz 1. augustam Berģu pamatskolā jāpabeidz trešā stāva izbūve, lai līdz ar jaunā mācību gada sākumu bērni tur varētu mācīties. Tas ir reāli izdarāms bez jēkādās šturmešanas, un šis termiņš saskapots ar darbu vadītājiem - "Agroprojektu". Vairbūt varētu raitāk rītēt finansālu jautājumu kārtošana, kas saistīts ar pagasta privatizējamiem objektiem un varētu būt nepieciešamo līdzekļu avots. Vienkārši no mums neatkarīgo iemeslu dēļ nenotika vecās Garkalnes pamatskolas ēkas izsole, būs no jauna jāmeklē pircēji. Tagad mums ir brīvas rokas cenas noteikšanā. Atbildot uz jūsu jautājumu, Berģu skolotājiem sienas nebūs jākrāso - kā dažās Rīgas skolās, jo tas jau paveikts. Šā gada budžetā ir iestrādāts arī finansējums pirmas skolas mācību iestāžu ēku siltināšanai, kamēr tie būs slēgti no 01.07. līdz 01.09. Vēl nepieciešams kosmētiskais remonts vecās Berģu skolas ēkas pirmajā stāvā, kā arī jaunajai ēkai jāsapoš ārējā fasāde.

Pieminot Garkalnes skolas teritorijai nepieciešamo labiekārtošanu, tas ir šogad ielānāts, bet aizkavējas brīvas naudas trūkuma dēļ. Ja mums izdosies nopārdot veco Garkalnes skolas ēku un tiksīm pie naudas, tad problēmu nebūs. Svarīgākais šobrīd pat nav nobeigt sporta laukumu, cik norobežot skolas teritoriju no piebraucamā ceļa puses, lai pa tās pagalmu vakaros nebraukātu ātruma sacīkstēs.

- Ko pagasts dara pludmašu (peldvietu) uzturēšanas jomā?

A.K.: Šogad pieņemām darbā cilvēkus, kuri rūpējas par Langstiņu pludmales apkārtni - izcirta krūmus un iztīrīja no lūžņiem. Tā atrodas Langstiņos Krīvupe ielā un ir uz pašvaldībai piederošas zemes. Aizvakar uzstādījām ģērbtuvu, salikti ir sadzīves atkritumu konteineri, tikko aizvedām un uzstādījām transportējamās sabiedriskās tualetes. Sezona kopš jūnija sākuma ir vaļā, jau darba dienās turp brauc atpūtnieki. Šai peldvietai ir vislielākā piekrišana, jo pie Baltezera nav tik viegli piekļūt - neskaidrība ar privātajām zemēm un tauvas joslām. Nākošasar Langstiņos iekārtosim pludmales volejbola laukumus. Vairbūt viss nenotiek strauji, tomēr uz priekšu iet.

- Jums ir bijusi viedokļu sadursme ar iedzīvotājiem par Bukultu ceļa kritisko stāvokli?

A.K.: Esmu saņēmis zināmas garantijas no SIA "Saulkrastu

Mēs nekādā ziņā neatteiktos iedzīvotājiem palīdzēt, ja viņi savstarpēji vienotos, samestu naudu un dotu mums pasūtījumu, piemēram, veikt remontdarbus pagrabā.

būvnieks", kam ir līgums ar Valsts Autoceļu direkciju par šo ceļa uzturēšanu, ka, noslēdzot sešmēneškos bedrīšu remontdarbus ciņviet, pēc Jūrijem viņi ķeršies klīt pie Bukultu ceļa sakārtošana. Daudzi Bukultu iedzīvotāji vai viņu ciemiņi izsaka neapmierinātību par šo ceļu, bet vissliktākajā stāvoklī ir tas ceļa gabals, kas ir līdz Garkalnes pagasta robežai un Rīgas pilsētas jurisdikcijā. Svešā ceļā mēs naudu iekšā neliksīm un neremontēsim, tas ir viennozīmīgi! Daži labi cilvēki man zvana un pat sāk draudēt kā bez vainas vainīgajam. Mēs jau tā ceļu uzturēšanas līdzekļu izlietojumā ejam ar minus zīmi, tāpat pārtēriņu. Paši bukultnieki savas mašīnas pie mums nevižo reģistrēt, līdz ar to pagastam nemaksā transportlīdzekļu nodevas. Šogad Garkalnē saredzām kārtībā Saules ielu, kas ir viena no noslogotākajām ielām, pa kuru bērnu vadā uz skolu un bērnu dārzu. Šis remonts izmaksāja tik daudz, ka nācās aizņemties avansā no Rīgas rajona ceļu fonda. Atsevišķus jautājumus mēs vienalga neatstāsim novārtā, bedrīšu remontus pagastā turpināsim. Protams, ja kādā vietā uzceļ 4 - 5 privātmājas, mēs tūlīt nevaram garantēt ceļa izbūvi līdz viņiem. Piecu ģimeņu dēļ nebūtu prāta darbs ņemt kredītu, ja viņi ir tik bagāti, lai paši noasfaltētu savu ceļu. Daži bagāti jaunpienācēji pagastā tā uzstājas manā kabinetā, - it kā gribētu tādu pašu ceļu kvalitāti kā galvaspilsētā pēc "galdiņ, klājies" metodes.

- Kādu palīdzību no pagasta var sagaidīt daudzdzīvokļu māju iemītnieki, ja nav atsevišķa paš-

valdības uzturēšana vai namu pārvalde?

A.K.: Cik esmu apspriedis šo jautājumu ar kolēģiem Latvijas Izpilddirektoru asociācijā, arī ciņviet šis jautājums mums ir gūstām smagi. Proti, cilvēki, kuri neprivatizējuši dzīvokļus un piegulošas zemes pie ēkām, kuriem pienākas domājams daļas no koplietošanas telpām, spītīgi ignorē acīmredzamo apstākli, ka pašiem vien būs jāuzņemas šo daudzdzīvokļu namu apsaimniekošana, iekasējot komunālo maksājumu un lemjojot par savāktās naudas racionālāko izlietojumu. Šai nolūkā būtu jācibina atbilstošas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības vai SIA. Atklāti runājot, pagasta padomē pat tika izskatīta kolektīvā vēstule no "Graudīņu" 12 dzīvokļu mājas iedzīvotājiem ar vēlmi, lai pašvaldība pārņemtu elektrības apkalpošanu trepju telpās utml. Padomes priekšsēdētājs Kārlis Cīrulis ar deputātiem šo jautājumu izskatīja un izdeva negatīvu atbildi, jo mums nav jābūt vidutājiem starp elektroenerģijas patērētājiem un ražotājiem. Lai viņi slēdz atsevišķu līgumu ar VAS "Latvenergo" Liču tīkla rajonu. Šo apsaimniekošanas lietu viņi var uzticēt vienam no sava vidus kā pārvaldniekam. Privāta iniciatīva - iespēja pirkt, pārdot, novēlēt vai iekļāt privatizēto dzīvokli nav savienojama ar iedzīvotāju vēlmi pieprasīt pašvaldības aizgādnieciskumu, kur par kārtību ar iekšējām ēkas komunikācijām jādomā pašiem. Viņiem koplietošanas elektrība tika atslēgta uz laiku, par to iepriekš brīdinot. No Centrālās dzīvojamā

māju privatizācijas komisijas viņiem tika sagādāts līguma paraugs, ar kuru pārvarot vienu vai vairākus iedzīvotājus pārņē vārdē nodarboties ar apsaimniekošanu, lai visi nepaliktu pie sasistas siles. Vienīgais, ko darām pie šīm daudzdzīvokļu mājām Garkalnē Upes ielā, - tirām kāpņu telpas un apkopjam apkārtni, algojot sētnieci, par ko iekasējam no dzīvokļu īpašniekiem minimālu samaksu. Upes ielā ir problēmas ar elektrības instalāciju dzīvokļos, kur jaudīga sadzīves tehnika pieslēgta pie kopējā elektrības tīkla rada pārslodzi un no tā sāk svīgt vadi. Mēs nekādā ziņā neatteiktos iedzīvotājiem palīdzēt, ja viņi savstarpēji vienotos, samestu naudu un dotu mums pasūtījumu, piemēram, veikt remontdarbus pagrabā. Negriezsim muguru no neteiksim: "Skrieniet pa pasauli, meklējiet speciālistus!" Nē, šos darbus izpildīsim godam un pēc tam sastādīsim izmaksu kalkulāciju. Patstāvīgā darba neturam, bet ir iespēja piesaistīt plaša profila speciālistus - uz gabaldarbu līguma pamata. Varam ātri sakomplektēt šādu avārijas brigādi, tā to varētu dēvēt.

- Vai jums iedzīvotāji daudz ir parādā par komunālajiem pakalpojumiem?

A.K.: Pašreizējā situācija nav iepriecinoša. Uz 1. maiju iedzīvotāju kopējais parāds mūsu pagastā par viņiem sniegtajiem komunālajiem pakalpojumiem veidoja 36 066,91 Ls. Par apkures nodrošināšanu ir 60 - 70 procenti no šīs summas, pārējais ir par ūdeni, kanalizāciju utjpr.

► 2. lpp.

Saturs

Top pagasta teritoriālpārplānojums, bet monopoluzņēmumi nevēlas rēķināties ar garkalniešu ērtībām
2.lpp

No šā gada 1. septembra "ābečnieku" izglītība ir obligāta
3.lpp

Kā nekļūt par izvarotāju upuriem -
3.lpp

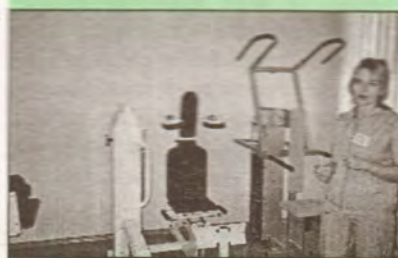
Brīvdabas muzejs, lai izdzīvotu, rīko ģimenes dienas -
4.lpp

Uzņēmējs Valdis Tomsons atklās diskožāli, lai jauniešus atvilktu nost no ielas

5.lpp

Rehabilitācijas centrā "Baltezers" - arī džakuzi un trenāžieri -

5., 7.lpp

Šlāģerdziedātājs Normunds Rutulis neaizmirst Garkalni -

6.lpp

Pensionāri skaita ieguvumus un zaudējumus no iestāšanās ES, skolnieki apceļo Norvēģiju -
7.lpp

PILSĒTAS VĀRTU CAURLAIDĪBA NEPIETIEKAMA

Jānis Vahers,
Rīgas domes Satiksmes
departamenta preses sekretārs
Arvids Deģis

Auto īpašniekiem, kuri vai ik dienas stūrē iekšā vai ārā no galvaspilsētas caur Juglu, kā jaunākais murgs šķiet regulārie satiksmes sastrēgumi uz Brīvības ielas un pie Juglas krustojuma. Ko Rīgas dome ar saviem ievērojamiem resursiem darīs šīs situācijas uzlabošanai tuvākajos gados?

Lai daudzi autobraucēji priekšlaicīgi nenosirmotu vai nesāktu izmantot velosipēdus un motorollerus, ar kuriem traukties pa gājēju ietvēm, apbraucot "korķus", RD Satiksmes departaments meklē ceļus šīs kataklīzmas likvidēšanai. Jau notikuši trīs apalie galdi, kuros kompetenti transporta sfēras speciālisti atraduši vairākus risinājuma variantus piecgades plānam. Tie jau aptuveni ieskicēti kā iespējamie pasūtījumi arhitektu birojiem, lai kaut kad tiktu uzlabota satiksmes organizācija uz šīs dzīvās maģistrāles.

Firma - "pudeles kakls"

Pirmais variants, ar kuru pirms gada nāca klajā RD Satiksmes un transporta lietu komitejas priekšsēdētājs Guntis Pilsums, bija par vienu joslu paplašināt Brīvības ielu posmā no Juglas līdz Sporta akadēmijai, pārceļot tramvaja sliedes uz mazāk intensīvi izmantoto ielas daļu. Tad pie Juglas vienalga izveidotos pudeles kakls un tas būtu pussolis.

Otrais - "ābolaņa lapa"

Rotācijas apļa veidošana, lai varētu bez bēdām apbraukt Juglu. Šai gadījumā plavās pie Bergiem varētu izveidot tālsatiksmes autobusu gala pieturas, lai tiem nebūtu nepieciešams iebraukt Rīgā un tādejādi atviegotu satiksmes plūsmu. Tādā "6" tramvaja sliedes būtu jāpārgalina līdz Bergiem. Tā kā to varētu kavēt zemes piederības aspekts, tālāk tas pagaidām nav attīstīts.

Trešais - "trompete"

Par vienu no loģiskākajiem Satiksmes departamenta šobrīd uzskata tā saucamo "trompetes" modeli, kurš paredzētu sekojošo: posmā pie Bergiem pāris joslas no iekšā braucējiem tiktu novirzītas pa labi - tie,

kas varētu aizbraukt pa Juglas ielu un kam nemaz nevajag taisni. Tiktu uztaisīts jauns šķērsojums pāri Juglas kanālam un transporta estakāde pāri Brīvības ielai, kas daudz dotu korķu novēršanai. Papildus ir apsvērta iespēja otrpus dzelzceļa līnijai "Rīga - Valmieru" radīt Brīvības ielas dubultceļu - paralēlo ielu, kas tiktu atbilstīgi savienota ar šo trompeti un estakādi.

Satiksmes departaments konstatējis, ka arī transporta regulētāji īsti sevi neattaisno maksimuma stundās, jo galvaspilsētas vārtu caurlaidība ir nepietiekama. Pat superprofesionāls regulētājs blīvā masā nevar izdarīt, tikai mazliet paātrināt transporta kustību. Tomēr divi ceļu policisti tiek dislocēti pagriezīenā uz Silciema ielu un pie Juglas ielas. Jau radīta drošības salīna uz Brīvības ielas, lai Juglas krus-

tojums vairs nefigurētu kā desmitais bistamākais Rīgas krustojums avāriju un bojā gājušo skaita ziņā. Šī salīna (kopš 2001. gada rudens) piespiež no Juglas ielas izgriezties pa pareizo trajektoriju. Tāpat noteikts, ka Brīvības gatves "kabatā" nedrīkst stāvēt vienlaikus vairāk par trim taksometriem, lai, satiksmes autobusiem braucot iekšā, tie neaizņemtu veselu joslu.

Tāpat Satiksmes departaments iesaka autobraucējiem izmantot tā dēvēto "zaļo vilni", kas rāda zaļo gaismu, ieturot ap 40 kilometriem stundā, virzienā no Rīgas centra uz āru.

Nākotnē plāno smagajam transportam vispār aizliegt turpināt ceļu pa Brīvības ielu, bet to pagriezt uz Vairoga ielas pārvadu un perspektīvā iecerēto Ziemeļu tiltu (vai tuneli) zem Daugavas.

PRIVĀTĀ INICIATĪVA NEPAREDZ...

1. lpp. ▶

Kāpņu telpās parādnieku sarakstus neizkaram kā pie kauna staba, bet ilgstošos parādniekus, brīdinām, izsaucam uz padomes sēdēm, iesūdzam tiesā un pat vairākus izliekam no dzīvokļiem. Ar to tiesas uzdevumā nodarbojas tiesu izpildītāji, tas vairs nav mūsu kā prasītāja kompetencē. (Piemēram, 25.04. 2002. tiesa nolēma no Arvja Markusa, pierakstīta Upesciemā Strautu ielā 1 dz. 27 par labu Garkalnes pagasta padomei piedzīt Ls 656,47 parādu un valsts nodevu Ls 65,64, tātad kopā - Ls 722,11 Ls. Turklāt minētais Arvis Markuss bijis tik bezkaunīgs, ka apgalvojis - apkuri nemaz neesot prasījis un tādejādi cerējis izsprukt sveikā. G. Salmiņš, šis mājas īpašnieks, lūdzis apkuri vienlaicīgi pieslēgt dzīvokļiem Nr.23,25 un 27, kas atrodas uz viena stāvvada - mans iestarpinājums). No pārdotā dzīvokļa īpašuma pagasts vienkārši saņem to daļu, kas mums pienākas saskaņā ar tiesas spriedumu. Nav jau citas alternatīvas.

- Vai pagasts visus savus objektus jau noprivatizējis?

A.K.: Mums ir ap 10 tādi pašvaldībai piederoši objekti, kuros ielaisti nomnieki un kas pagaidām nav izrādījuši vēlmi izpirkt attiecīgo objektu. Vairāki nomnieki nav laikus un pilnā apmērā veikusi nomas maksu iekasojuma pagasta budžētā, kas ir pirmais priekšnoteikums, lai viņiem atļautu privatizēt šīs telpas. Par laimi, jautājums ar Upesciema katlu mājas privatizāciju ir sekmīgi atšķetināts, sākotnējais privatizēt gribētājs "Alus nams" to pārdevis tālāk privātpersonai. Parakstīts trīspusējais līgums starp viņu, "Alus namu" un "Unibanku", pret ko pagastam nav iebildumu. Izrādījās, ka ūdens kvalitāte tur neatbilst alus ražošanas prasībām, tāpēc viņi pārceļuši ražošanu uz Vangažu apkaimi.

GARKALNEI TOP JAUNS TERITORIĀLPLĀNOJUMS

Arvids Deģis

Garkalnes pagasts ir noslēdzis līgumu un piesaistījis savai teritoriālplānojuma radīšanai SIA "Nams" speciālistu Andri Lāci, kurš atbildēja uz "GP Vēstu jautājumiem".

Vizija ir no citas planētas

Izrādās, teritoriālplānojums ir pilnīgi pretējs pagasta attīstības vizijām, kuras iespējams sacerēt desmitiem vai simtiem, jo šajā plānojumā viss ir jāpamato un jāsaņāgo visās instancēs - pēc Ministru kabineta izdotiem noteikumiem. To liek kopā kā mozaīku, ņemot vērā reālo situāciju dabā. Ja vizijas pastāvēšana pati par sevi neuzliek nekādus pienākumus pagasta vadībai, tad teritoriālplānojums galarezultātā tiks apstiprināts kā pašvaldības saistošie noteikumi un būs jāpilda visiem tās iedzīvotājiem, kas gribētu būvēties vai kaut ko attīstīt, paplašināt. Tiklīdz jaunais teritoriālplānojums stāties spēkā, iesniedzot pieteikumu būvniecībai konkrētā zemes gabalā, varēs sniegt

atbildi, cik procenti tajā jāsaglabā kā zaļā teritorija.

Tā tapšanas gaitā pagasta teritorijā tiks apzināti Latvijas nozīmes kultūrvēsturiskie pieminekļi ar to aizsargjoslām.

Pagaidām miņājas uz vietas

A. Lācis atzina, ka jau apkopoti tehniskie nosacījumi, izejas dati - sadarbībā ar Valsts Zemes dienesta kartogrāfijas nodaļu, ir uzsākts sabiedriskās apspriešanas I posms, kurā gaidot ierosinājumus no juridiskām un privātpersonām. Ar VZD parakstītais līgums garantē, ka pagasta rīcībā ir topogrāfiskie zīmējumi ar ļoti augstu ticamības pakāpi un tas iekļausies kopīgajā VZD datu bāzē. "Tas ir nepateicīgākais posms tamdēļ, ka nekas nav uzskatāmi izlikts uz stenda," rezumē A. Lācis - līdz ar to no atsaucības praktiski iznācis čiks.

Šobrīd vissmagākais ir risināt jautājumus ar "Rīgas mežiem" un "Rīgas ūdeni", kuriem ir savas monopoli intereses pagasta teritorijā un kas ne vienmēr vēlas rēķināties ar garkalniešu dzīves ērtībām. Toties

Kārlis Cirulis atkārtoti apliecināja, ka pagasta vadība nepieņems monopoluzņēmumu spiedienam, kas nākotnē varētu ietekmēt iedzīvotāju dzīves apstākļus uz sliktu pusi. "Rīgas ūdens", pēc A. Lāča stāstīta, labprāt savām dzeramā ūdens ņemšanas vietām piemērotu stingrākā režīma bioloģiskās aizsargjoslas statusu, it īpaši Baltezers apkaimē, kas varētu novest pie tā, ka dažas mājas vai gabals šosejas vairs tur neiederētos... "Tā kā tas runā preti esošajam zemes izmantojumam, pagasts cīnīsies par status quo saglabāšanu, varbūt kompensācijai iedalot zemes platības citu ūdens torņu paplašināšanai Zaķumuižā un Remberģos, kur tie netraucētu iedzīvotājiem," tā A. Lācis. Dzeramā ūdens ieguves jaudas agrāk lēstas, vadoties no viena miliona iedzīvotāju skaita sasniegšanas pašā Rīgā, kas ir novecojis priekšstats.

Termini ir reāli

Mērķis ir tuvākajos dažos mēnešos piedāvāt teritoriālplānojuma pirmo redakciju, ko izskatītu un akceptētu pagasta padome, tad to izliktu uz 2 mēnešiem sabiedriskai apspriešanai, īpašu sanāksmju rīkošanai. Gatavam

teritoriālplānojumam ir obligāti jāpievieno iedzīvotāju izteiktos viedokļus fiksējoši protokoli, ko ikvienam būs tiesības pēc tam pārbaudīt. Pašam teritoriālplānojumam jābūt apstiprinātam pagastā ne vēlāk kā 2003. gada maija mēnesī. Tas būs spēkā un pielietojams turpmākos 12 gadus kopš tā apstiprināšanas brīža. Teritoriālplānojums būs viens no pagasta vadības instrumentiem, ar kura palīdzību pētīt iespējamus ieguvumus un zaudējumus, ja (tīri teorētiski) ar kādu blakus pašvaldību apvienotos teritoriālās reformas ietvaros. Uzreiz jāpiebilst, ka, pēc Ērikam Zundam piederošās konsultāciju firmas "Sigma Serviss" veiktās Rīgas rajona situācijas, Garkalnes pagastam ir pietiekama administratīvā kapacitāte un nav reāla pamata runām par apvienošanās lietderīgumu ar kādu citu pašvaldību.

Daži pārsteigumi jau "uzpeldējuši"

Piemēram, pastāvošajiem Garkalnes pagasta ciematiem juridiski nekur nav noteiktas robežas, tās ir izšķīdinātas. Ar Ropāžu pagastu jau

tagad jāsaņāgo to attīstības intereses abpus Tallinas šosejai pie Muceniekiem, lai iepretim "Ezerkrastu" ciematam pie Sunišu ezera kaimiņu pagastā pēkšņi neizveidotu kādu riepju pārstrādes kombinātu vai ķīmisko atkritumu izgāztuvi.

Visiem Garkalnes pagasta mežiem jābūt atvērtiem sēņotājiem un ogotājiem kā Rīgas zaļai rotai vai "plaušām", tajos drīkst izvietot moteļus, bet Baltezers un citu ezeru peldvietām pieejamām rīdziniekiem un galvaspilsētas viesiem, kas varētu stipri apgrūtināt vietējo iedzīvotāju mieru. Pagasta arhitekts Dace Bērziņa iebilst Rīgas diktātam, ar kuru par katru cenu atpūtniekus jāielaiž vēsturiski pa pusei slēgtās teritorijās. "Ja Baltezeru pasludinātu par publisko pludmali rīdziniekiem, tad būtu gals klāt un jābēg mežā iekšā," šausminās D. Bērziņa, arī Baltezers iedzīvotāja. Tā vietā, lai māktos virsū Garkalnes iedzīvotājiem, Rīgai būtu vairāk jāapgūst pašas ezeri savos mežu masīvos, rekomendē D. Bērziņa. "Tavas joslas pie ezeriem nebūtu jāpārverš par visatļautības joslām, kur rīdziniekiem klist, ārdities un kurināt ugunsgrākus!"

BRĪVDABAS MUZEJS - MŪSU KOPIĢĀ ATBILDĪBA

Arvids Deģis

Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja direktors intervijā "GP Vēstīm" vaļsirdīgi analizēja muzeja pastāvēšanas likloču un problēmas. Brīvdabas muzejam ir ap 145 000 eksponātu, 1040 000 kv. metru teritorijas, 118 senas būves ar 13 590 kv. metru telpu, kuru apsaimniekošanai no valsts pērn ienākuši 181 797 Ls, kopā ar citiem ienākumiem avotiem - 274 534 Ls. (Ieskatam - Latvijas Dabas muzejs no valsts pērn dabūjis 187 854 Ls, bet P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs - 195 519 Ls.) Turklāt, muzeja tehnikas parks ir tik nolietots, ka tā vadība būtu iepriecināta par jebkādu dāvinājumu - smago automašīnu, traktoru utml. izskatā no iestādēm vai privātfirmām.

- Kādas šogad ir atsauksmes par amatnieku dienu 1. jūnijā?

J.I.: Mēs gan to saucam par tautas lietīšās mākslas darinājumu gadatirgu, bet reizē ar to nav nepareizs vārds "amatnieku dienas". Uz tautas daiļamatmatu meistaru lūguma pamata jau trešo gadu tās norisinās divas dienas pēc kārtas, jo visi vairāk darina un vairāk vēlas pārdot. Mums ir saprototā, kaut gan ekonomiski mums tas nav tik izdevīgi. Kā jebkurā tirgū viņiem ir jāiegādājas tirgošanās atļaujas, dažiem ir atlaides, tiek meklēti kompromisi, kā samaksāt. Tas, atvainojiet, nenotiek zaļā plāvā, - Brīvdabas muzejs ir vide, pret ko jāattiecās ārkārtīgi uzmanīgi un tolerantanti. Mums bija jābūvē galdi, jātura ceļi, viss jāsakārto. Paldies Dievam, ka šogad naktī pirms gadatirgus nolija lietus un nebija pašiem jālaista. Mūs tiešām izglāba debesis, jo vietā, kur bija jānotiek gadatirgum, ziemā veicām ūdensvada un kanalizācijas zemes darbus. Vienmēr gadisies kāds, kura prece neies, bet tā jau ir viņa lieta, visumā amatnieki bija apmierināti ar apmeklētāju atsaucību. Katru tirgotāju nevaram nolikt galvenā ceļa malā, protams, ka priekšroka tiek dota vecajām tautas lietīšās mākslas studijām. Vienlaikus jāatzīst, ka viņu prece nebūt nav tā izcilākā. Bet šī ilgu gadu uzticība Brīvdabas muzejam zināmā mērā nosaka arī šo vietu.

- Vai jūs to reklamējat caur tūrisma aģentūrām?

J.I.: Mūsaprāt, šo pasākumu nav nepieciešamas īpaši popularizēt. No

Rīgas pilsētas vadības puses ir vērojama absolūta ignorance, kad runājam par to, ka muzeja ieliņa ir jāpaplašina, zari koki jāpazāģē. Jautājumā par stāvlaukumiem vispār nav nekādas kustības; ja modernam muzejam nav stāvvietu, tad nav nekādu attīstības perspektīvu. Mēs esam sasnieguši maksimumu robežā divu dienu apmeklētāju daudzuma ziņā, automašīnas var likt Brīvības ielas malā, bet, piedodiet, ne jau sākot no "VEF-a".

- Vai jums nevajag cilvēkus iekārdināt caur ēdināšanas servisu?

J.I.: Gadatirgu mums nevajag papildus krogu jau esošajam Lido "Priedes krogum", jo mums ir daudzas izbraukuma bufetes. Ikdienā viens krogs ir gandrīz vai par daudz, tas ir tukšs. Tas izdzīvo tikai uz pasūtījumiem, kas nāk no grupām ārpus muzeja darba laika.

- Kā sadarbojaties ar talciniekiem, kas vēlas sakopt muzeja teritoriju?

J.I.: Esam pateicīgi par Garkalnes pagasta Pensionāru padomes ieinteresētību, labprāt atbalstām viņu talkošanu. Diemžēl, jāatzīst, ka skolēni no talkām izvairās kā velns no krusta. Mūsu darbinieku skaits - ap 84 nesarūk, bet palielinās viņu gadu skaits, līdz ar to izsīkst spēki.

- Kuri ir jūsu biežākie apmeklētāji un kā tos pieturēt?

J.I.: Pirmkārt, latvieši, otrkārt, Latvijas krievalodīgie, kuriem svarīgi izziņāt savas valsts vēsturi - jūtams šis integrācijas process, kur ar lielu pietāti

pasniedzam tautas vēsturi un tradīcijas. Politiku neuzspiežam - bez jēlkādām latviskošanas ambīcijām. Mūsu ekspozīcijā ir arī Latgales krievu zemnieka māja, poļu amatnieka māja, ir ko salīdzināt - ir drēbe. Daudzi tūristi no Krievijas federācijas pierobežas saskata līdzīgas saknes šeit - Latgales zemnieka māja. Pirm mums bija apmēram 95 000 apmeklētāju, kā arī 455 ekskursijas, 10 izstādes un 9 lekcijas. Tūristi pret muzeja vērtībām izturas saudzīgi, tie laiki, kad centās sienās ieskrāpēt autogrāfus vai izsīst logus, ir aizgājuši pagātnē.

- Kā jums pašlaik sokas ar ziedojumu vākšanu Kurzemes sētas atjaunošanai?

J.I.: Īstenībā nekā nesokas, jo tas netiek organizēts agresīvas kampaņas formā. Mēs neizvērsām plašu aktivitāti, bet ziedojumus lūdzām pret labdarības koncerta biļetēm - 2000. gada vasarā. Līdz 2001. gada oktobrim Kurzemes sētas atjaunošanai muzejs bija saņēmis ziedojumus Ls 18 960. Savukārt Latvijas Kultūrkapitāla fonds piešķīris kopumā Ls 6000. Prāvāko ziedojumu muzejam sniedza Dailēs teātra aktieri, kuru koncerts deva 7173 latu ieguldījumu. Gan Tupēšu māja no Nicas, gan Deju laidars no Rucavas atradās muzeja ekspozīcijā no 1939. gada līdz liktenīgajam ugunsgrēkam 2000. gada 26. maijā. Par šiem līdzekļiem tika nopirkta, nojaukta un pārvesta uz muzeju cita māja un cits - Večkērvju laidars no Dunikas pagasta Liepājas rajonā, ko 2000. gadā veica SIA "Dziedrs" vīri pieredzējuša restauratora Kārļa Apiņa vadībā, taču laidara uzstādīšanai pagaidām līdzekļu nav. 2001. gada vasarā muzejā tika uzstādīta māja no Večkērvjiem, ko veica SIA "Balga" Ilmāra Glāzera vadībā. Jūlija vidū notika Lindas Leen, Helmī Staltes un Suito sievu etnomūzikas, rokzvaigžņu un aktieru koncerts "Kurzemes mājas spāru svētki", kas deva līdzekļus, lai varētu šai mājai uzlikt jumtu.

Kaut zobus sakoduši, tomēr stūrgalvīgi turpināsim atjaunot Kurzemes sētas dizlaidaru, kam ir ielikti kapitāli pakavveida pamati (skat. foto).

Ziedojumi Kurzemes sētai - Rīga, Brīvības gatve 440.

Reģ.nr.9000053011VK Rīgas NC - 000361101, Latvijas Banka - 72202000000, Bankas kods: LACBLV2X

Šobrīd prātojam, kur rast trūkstošos līdzekļus. Cilvēku patieso attieksmi vislabāk parāda telefonakcija, kas ir absolūti neitrāla - pacel klauvē, uzgriez numuru un ar to no savas kabatas atvēli vienu latu. Nesen ieskatījos ziedotās summas pārskatā - tur bija daži desmiti latu, iepriekš bija simts.

(Tālruna numurs ziedojumiem Kurzemes sētas atjaunošanai - 9006188).

Bet es nenosodu savu tautu, kurai nav lieku līdzekļu, lai ar tiem mētātos un pašai jādodom par savu izdzīvošanu. Mēs - muzeja darbinieki ugunsnelaimes sekas labojam lēni un konsekventi, arī no gadatirgus ieejas biļešu tirdzniecības gūtie līdzekļi iekļūst šajā kontā.

- Kā ar kāzīnieku piekrišanu?

J.I.: Brauc kāzīnieki, bet ne bieži. Mūsu teritorijā darbojas Usmas baznīca ar savu draudzi, kas veicina kāzu rituālu klātbūtni muzejā. Draudzes locekļiem ir bezmaksas ieejas kartes. Ja jaunais pāris vēlas kādu etnogrāfisku rituālu, to varam noorganizēt; ja ekskursiju, tad jāiegādājas arī ieejas biļetes. Līdz kulminācijas punktam, proti, kāzīnieku pārgulēšanai lauku klētī, mēs to neesam praktizējuši. Tomēr viņi uzturas lauku sētā, viņiem var pastāstīt par kāzu parašām un parādīt malkas skaldīšanas

vai kamoliša ritināšanas rituālus. Vizināšanos zirgu pajūgā vai izjādes bērniem var pasūtīt pie privātajiem, kas savam zirgu stallim nomā zemi no muzeja Juglas ezera krastā. Zirgi, ganoties plāvā, rada šo etnogrāfisko fonu.

- Kāda ir jūsu attieksme pret tūristu vai bērnu vēlmi nopeldēties muzeja krastmalā?

J.I.: Peldēšanās muzejā tā ir problēma. It kā tas nebūtu šai vietā īsti piemērots. Mums bija projekts izveidot peldvietu otrā muzeja galā pie Berģu ciemata uz zemes, ko mums valsts piešķīra 1946. gadā. Tagad to atkal atsavināja un atdeva atpakaļ Latvijas universitātei. Ja cilvēks atnācis aplūkot senas vēsturiskas celtnes un ierauga turpat ļoti modernu peldkostīmu un saulē zvilnējušus atpūtniekus, tas izjauc viņa apcerīgo noskaņojumu. Mēs neradīsim naida situāciju, - jā, sauļojieties, bet apsveriet, vai ieceraties šai senajai celtni tuvumā ar savu puskaļo ķermeni.

- Daudzas mājas darbā dienās ir ciet, kāpēc tā?

J.I.: Mums ir elastīga pieeja, lai neturētu visus darbiniekus katru dienu. Tāpēc par 50 santīmiem jūs varat apmeklēt muzeju pirmdienās un otrdienās, kad daudzas mājas ir ciet, bet pamata kodols ir valā un muzeja būtu būtu var izstrādāt. No trešdienas līdz svētdienai ieejas maksa ir viens lats, un ne tikai visas mājas ir atvērtas, bet arī daudzās sētās darbojas amatnieki. Sestdienās un svētdienās ir arī ģimenes dienas, kad ir bezmaksas ekskursija par ģimenes ieejas biļetes cenu - 2 Ls (2 pieaugušajiem + bērniem) vai pret ziedojumu karti 2 Ls apmērā Kurzemes sētas atjaunošanai. (Bezmaksas ieeja ir 1. grupas invalīdiem, pirmskolas vecuma bērniem, daudz bērnu ģimenēm, bērnu nama audzēkņiem un karavīriem.) Ģimenes dienas ietvaros varēs Usmas baznīcā noklausīties svētdienas rīta Dievkalpojumu un ērģelmūzikas koncertu, gida pavadībā doties ekskursijā, Vidzemes sētā skatīties latviešu rotaļas un dančus, kā arī pats izlocīt kājas dejā un pārbaudīt veiklību rotaļā. Te mazliet palīdzēja Garkalnes pagasts, jo ziemā deva siltas telpas, kur mūsu deju kolektīviem mēģināt. Iespējams zirgu pajūgā aizvīzīnāties uz lauku sētām pie kalēja, podnieka, audēja, pinēja, bitenieces, ar kuriem skoloties senajos darbu paņēmienos. Iegādāties mājas darinātus naškus un piemiņas lietišas.

Gadskārtas, sarīkojumi, izstādes un svētki

Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā (jūnijs - augusts)

Sestdien 29.06. SENO AMATU DIENA. Nāc un strādā ar mums! Piedalās pinēji.

Bērnu un jauniešu folkloras festivāls.

Svētdien 07.07. ĢIMENES DIENA.

10.07. - 14.07. V Starptautiskais deju festivāls "SUDMALIŅAS". Pēc atlasas skatēm par festivāla dalībniekiem kļuvuši 26 Latvijas deju kolektīvi, tostarp arī Garkalnes pagasta jauniešu d/k "Ritenītis".

Sestdien 13.07. LĪBIEŠU DIENA. Priekšlasījums, izstāde, koncerts.

Sestdien 20.07. un svētdien 21.07. VIDZEMES AMATNIEKU DIENA. Piedalās bitenieki, audēji, kokamatnieki un podnieki.

Svētdien 21.07. II Vasaras dziedāšanas svētki.

Svētdien 28.07. ĢIMENES DIENA.

Sestdien 03. un svētdien 04.08. KALĒJU DIENAS. Nāc un strādā ar mums!

Sestdien 10.08. KONCERTS. Tautas mūzika un tautas dejas.

Svētdien 25.08. Brīvdabas teātra izrāde un zaļumballe.

VALDIS TOMSONS - ROSĪGĀKAIS VĪRS GARKALNĒ

Arvids Deģis

Kopš kooperatīvu laikiem pa biznesu maļas Valdis Tomsons, diplomēts tekstilrūpniecības inženieris - tehnologs, Garkalnē vietējais kopš 1974. gada. Šobrīd daļa viņa uzņēmējdarbības izvietota Ādažu pagastā - dzeramā ūdens "Selters" ražošanas cehs un viens veikals - Lazdu ielā, bet četri citi pārtikas veikali un topošā diskozāle - Garkalnes pagastā pie dzelzceļa un vecās Siguldas šosejas. Tirdzniecības jomā Garkalnē V. Tomsons bijis pionieris - no 1989. gada. Pirmoreiz V. Tomsonu ievēroju pirms 3 - 4 gadiem izstādē "Izvēlies Latvijas preci" Mežaparkā, kurš viņš kaismīgi un pārliecinoši slavēja savu produktu - "Seltera" ūdeni. Kādu laiku ražotas arī limonādes ar šo preču zīmi. Uzņēmēja moto ir: "rentējas vispār kaut ko darīt, nerentējas neko nedarīt."

- Ar ko uzkrājāt sākotnējo (jeb starta) kapitālu?

V.T.: Toreiz - 70 - 80-tos gados bija izplatīts teiciens, - kurš neko nemāk, tas audzē ziedus. Izlasīju Kārļa Marksa "Kapitālu" un sapratu, ka pie naudas var tikt, tikai jāietiek pie ražošanas līdzekļiem. Padomju laikā vienīgais pieejamais legālais ražošanas līdzeklis bija zeme, tātad Rīgā visu pametu un pārcēlos uz Garkalni. Pats sāku ar rozēm siltumnīcā. Kas bija prasmīgāki, tie sadzieda tomātus. Tagad ir tieši tas pats, - ja neko neproti darīt, ņem un atver pārtikas veikalu.

- Un pēc tam būsi aizsācis ar savām kļūdām?

V.T.: Vajag skoloties no citu kļūdām, bet visgudrākie, pie kuriem vēlētos pieskaitīt arī sevi, ņem piemēru no citu panākumiem. Nav ko lielities ar to, ka esi uztaisījis biznesu un pēc tam ar lielu blīkšķi nobankrotējies. Māksla ir nekad nenotiek uz grunti.

- Cik jums pašam pieder veikali?

V.T.: Tas ir tik nosacīti - vai runājam par veikaliem vai kases aparātiem? Man katrā veikalā ir pa vienam kases aparātam. Kaut gan, formāli rēķinot, Garkalnē man izvietoti četri veikali, pa divi zem viena jumta. Ne jau apjoms ko nosaka, bet spēja pastāvēt. Šobrīd

Varu uztāties kā pareģis un prognozēt, ka ilgi šāda veikaliņu bīdīša Garkalnē nepaliks (četri savā starpā sīvi konkurējoši uzņēmēji - autora pieminētie).

mazos veikaliņus burtiski grūz bezdibēni lielveikali, kam neko labu nenovēlu. Ja agrāk cilvēki no Ropažu stacijas iegriezās manā veikalā un projām devās ar pilnām somām, tad pašlaik nopērk tikai kādu nieku, ko aizmirsuši iegādāties pa ceļam. Varu uztāties kā pareģis un prognozēt, ka ilgi šāda veikaliņu bīdīša Garkalnē nepaliks (četri savā starpā sīvi konkurējoši uzņēmēji - autora pieminētie). Es domāju, ka galu galā izdzīvos tikai divi, viens no tiem būšu es. Biznesā eksistē zelta likums: tas, kurš stāv uz vietas, īstenībā slīd atpakaļ. Trijos veikalos man ir pūnībā elektronizēta preču uzskaitē. Ar to strādāju ļoti veiksmīgi. Visas preces vedu no bāzēm, jo es nestrādāju uz noliktavu, bet gan uz veikalu. Prece man nekur nenoguļas, jo uzkrājumi ir iesaldēta nauda. Iesaldēta nauda dilst devalvācijas rezultātā.

- Vai jums ir uzcītīgas, stabilas pārdevējas?

V.T.: Protams, ka pamatā pie manis strādā vietējie. Uzskatu, ka visi mani darbinieki ir sava uzņēmuma patrioti. Ja jāuzslavē kādu atsevišķi, varu pateikt

tā: kas ilgāk pie manis strādā, tas lielāks patriots. Piemēram, Daina Zāle kopā ar mani ir praktiski no uzņēmuma pirmās dienas. Daudzi darbinieki, kas nolemj aiziet prom, itin drīz atgriežas. Kā tu nepemsi? Pazudušais dēls jau no Bībeles tekstiem ir tas mīļākais savam tēvam. Bija šie darbinieki nāk atpakaļ pie manis, kaut man ir smags raksturs, jo par saviem cilvēkiem es stāvu un kītu. Kad ir kāda neātrīme ģimenē vai kāda problēma, mani cilvēki droši var vērsties pie manis pēc palīdzības kā pie sava tēva, kurš uzlūkos.

- Tāpat no pirmāikumiem jūs esat vienpats - cīnījies bez partneriem, ar kuriem būtu jādalās balsstiesības?

V.T.: Jā, tā varētu teikt. Esmu iztīcis bez kompanioniem un kredītu ņemšanas. Pēc manām domām, tie, kas tirdzniecībā ņem kredītu, pazūd. Sareģējti strādāt, lai nevien nopelnītu naudu, bet arī lai atdotu kredīta pamatsummu ar visiem procentiem. Ja tev biznes buksēs, banka no tevis pievāks visu naudu un vēl apķīlās tavu mantu. Labāk šodien atteikties no kaut kā, mazāk tērēt personīgiem izdevumiem.

- Jūs pats visu laiku turat roku uz pulsa?

V.T.: Citādi nesanāk. Esmu šajā biznesā līdz matu galiņiem, - gan sekojot celtniekiem, gan abbraukājot veikalus. Paldies K. Cīrulim un visai pagasta vadībai, kas man piedāvāja šo ēku nomāt, tikko tā ir izpirkta. Manam biznesam no pagasta puses ir dota sūtība, nekad kā uzņēmējs neesmu jūties atstumts. Te milzu summas ir iebārtas iekšā, bet lēsu, ka tas ir to vērts. Apmēram jūnija beigās - pašā vasaras plaukumā kapitāli renovētās telpās atklāšu centrālo izkļaides objektu Garkalnē - diskozāli ar biljarda un novusa galdiem, bāru un mūziku. Grīdas ir noklātas ar mehāniski izturīgu laku - speciāli dežošanai un ērti uzkopjamas. Ja nekā tāda Garkalnē nav, kāpēc lai es to neuztaisītu? Cilvēki varēs noīrēt šo zāli arī kāzām, bērēm vai banketiem. Līdz 20 - 21 vakarā varēs nākt katrs un spēlēt galda spēles vai iemalkot kādu alu un skatīties satelītu televīziju. Spēļu automātu nebūs, jo nevēlos savus ienākumus atdot citām firmām. Ar šo došu savu artavu jauniešu

atvilkšanai nost no ielas, lai nebūtu bezmērķīgi jādefilē pa pagastu. Tā kā visi mani veikali ir zem apsardzes firmas "Markots" signalizācijas, noslēgšu ar viņiem līgumu par kārtības nodrošināšanu šajā atpūtas vietā. Tēpat kaimiņos ir policija un zemessardze, tā kā apmeklētāju miers ir garantēts. Arī pensionāriem rīkošu saviesīgus vakarus - lai nenikst mājās, bet bariņā vismaz tēju iedzer. Gribu ap šejieni veidot sabiedrisko dzīvi. Nekāds mecenāts neesmu, zālei sevi jāatpelnā ar uzviju. Ieejas biļešu aptuvenās cenas, ja uzstāsies grupas, būs - meitenēm lats, puisiem - 1,50 Ls. Otrs variants - tikko šeit iegriezies, samaksā vienu latu par komfortu un dari to, kas pašam tik. Grūti pateikt, kurš variants atradīs savu pielietojumu. Pilnīgi par velti laist negribētos, lai jaunieši visu vakaru nedirnētu pie puspudeles alus, bet man vēl apkopējas jāalgo. Ja tev nauda ķēšā neskan, ko tad lien? Ar to es mazliet siļāsu publiku, lai tā būtu kulturālāka. Labi, - samaksā to latu un nedzer, bet spēlē biljardu. Vienīgais, uz ko būtu jāorientējas nopietniem biznesmeņiem, ir pakalpojumi, jo pakalpojumu sektorā tev nevajag precī, tie paši ir preces. Ja cilvēkam te patiks atpūsties, viņš nāks atkal un atkal un labprāt izdos to latu. Bet, lai šo latu nopelnītu tirdzniecībā, man būtu jāpārdod produkti vismaz par 10 latiem. Nekas, gan jau man Garkalnē radīsies uzņēmēji - sekotāji. Zēl viņus, jo visur esmu priekšgājējs.

- Jūs esat tik atpazīstams, vai ar cilvēkiem svecināties?

V.T.: Pēc dabas, jāatzīst, esmu diezgan noslēgts. Nekad nevienam neuzbāzīšos, nelīdišu iepazīties. Ja kāds apstāsies, lai aprunātos, - lūdzu. Vispār man patīk būt ēnā. Demokrātijā 65 procenti ir par, 35 procenti pret, nu man tik daudz ienaidnieku nav (smaida). Ja man prasa, ko daru brīvajā laikā, atbildu, ka strādāju. 7 dienas nedēļā un 26 stundas diennakti. Vienmēr divas stundas pietrukst. Ļoti daudz laika pavadu pie datora, interesē datorprogrammas, kas ir vesela pasaule. Jaunībā biju bokseris un uz motocikla braucu motobola komandā Rīgā. Tagad man ir 62 gadi un uz sportošanu vairs nevelk.

"BALTEZERĀ" NE SLIKTĀK KĀ BĀDENBĀDENĒ

Kādreiz - XX gadsimta sākumā visi inteliģenti un dīkdieņi brauca uz Šveici vai Austriju, arvienvārdsakot - uz Bādenbādeni, bet Garkalnes pagastam tagad ir sava kūrorta sanatorija - Rehabilitācijas centrs "Baltezers".

Jūsu bērnus uz rokām nēsās

Agrākā republikāniskā bērnu tuberkulozes sanatorija dibināta 1953. gadā, bet 1993. gadā pārtapusi par Rehabilitācijas slimnīcu bērniem ar bronhiālo astmu. 1997. gadā uzsāka ārstēt bērnus ar neiroloģiskām saslimšanām. No 1999. gada līdz 2001. gada beigām sekmīgi noritēja

tās privatizācijas process, kā rezultātā darbinieki kā akcionāri ir motivēti strādāt arvien labāk. Kopš 2000. gada tiek uzņemti arī pieaugušie no Rīgas rajona - Garkalnes un Ādažu pagastiem. Pašlaik valsts apmaksā vidēji 45 bērnu aprūpēšanu. No valsts caur reģionālajām slimokasēm "Baltezers" saņem Ls 11,75 dienā par vienu pacientu. Ja vecāki nevēlas stāvēt garās rindās - līdz septembrim visas valsts apmaksātās vietas ir rezervētas, un jau šovasar nogādāt savu bērnu veselības atgūšanas kūrē, to var izdarīt apmaksājot minēto summu par jūsu bērna uzturēšanas centrā. Rehabilitācijas centrā sola palīdzēt pulmonoloģijas, bronhiālās astmas, kustību - balsta sistēmas u.c.

saslimšanu grupām - stacionārā (līdz 18.g. vecumam), dienas stacionārā un ambulatori - visu vecumu pacientiem. Slimokases apmaksāta ārstniecība tiek nodrošināta ar ģimenes ārsta vai ārsta - rehabilitologa nosūtījumu (rindas kārtībā). Norēķiniem pieņem visas apdrošināšanas sabiedrību izdotās polises (AS "Rīgas Slimokase", AS "BTA" (A3, A2), AS "Balta" (A3 un A2), AS "Parekss" (platīna polise), AS "Latgarants". "GP Vēstis" ar savām acīm pārliecinājās, ka bērniem vasarā te ir zelta dzīve - rāda videoklīpus, šalc ar ozonu bagāts priežu mežs un ezerā rāmi kūļājas sīki vilniši - peldies kaut katras 20 minūtes. Personāls ir gatavs jūsu bērnu uz rokām nēsāt, ja vien tas nāks par labu viņa veselībai.

Bez tam Guntis Osis, "Baltezerā" direktors un Latvijas Fizioterapeitu asociācijas šefs, "GP Vēstīm" paziņoja, ka centīsies panākt, lai slimokases apmaksātu ambulatoru ārstniecību visiem bērniem kam tā ir nepieciešama, kā arī pieaugušajiem.

Terapija, par ko brīnītos Asklēpijs

Grieķu ārstniecības dievs Asklēpijs noteikti būtu bez valodas, vērojot, ka progresējusi medicīna "Baltezerā", kur nav uzceltas nepārvaramas barjeras starp slimiekiem, ne tik veseliekiem un pavisam veseliekiem, jo katrs tiek pie viņa organismam visatbilstošākā, turklāt par samērīgu cenu. 7. lpp. ▶

Ivetta Ose, izpildītārdirektore. Arī uzgaidāmās telpas pirmajā stāvā ir transformētas līdz nepazīšanai.

MEKLĒT ATBALSTA PUNKTU, LAI PACELTU ZEMESLODI

Arvids Deģis

Intervējot šlagerdziesmu karali Normundu Rutuli, man prātā atausa antīkos laikos dzīvojoša vīra vārdi: "dodiet man atbalsta punktu un es pacelšu zemeslodi", jo Normunds (starp mūsu jautājumiem un atbildēm) nemitīgi virpināja domu graudus, kur rast atbalsta punktu - dižam atspērienam, kas radoši gandarītu pašu un ļautu saglabāt handikapu pret 20-gadnieku paaudzi.

- Jums ir kopīgs albūms ar Anci Krauzi - "Nekur nav tik labi kā mājās". Ko tev pašam nozīmē bērniības takas Garkalnes ciemā?

N.R.: Man šķiet, ka jebkuram cilvēkam ir patīkami atcerēties bērniību kā jaukāko posmu dzīvē. Arī es neesmu izņēmums. Dzimis esmu Dzirnava ielā, kur augu pirmos piccus gadus. Apstākļu spiesti pārvācāmies uz Pārdaugavu, kur mitām vecvectēva mājā. Pēc tam senči apstākļu sakrītības dēļ dabūja darbu kolhozā "Ādaži" un zemes gabalu Garkalnes ciemā Ceriņu ielā, kur uzbūvēja māju. Es gan paliku mācīties Rīgā un nepārtraukti braukāju no Garkalnes uz skolu. Ar lauku puikām daudzīcis nenodiedzami bija forši.

- Nekad neesi kaunējies, ka tu ar vecākiem dzīvo Garkalnē?

N.R.: Vienubrīd bija tāda sajūta, ka Garkalne ir baigie lauki un apkārtējie padomās, ka nāku no laukiem... Kāda tur starpība, no kurienes esi, galvenais, kāds tu pats esi! (smejas).

- Tu esot spēlējis tagadējās Garkalnes baznīcas agrākajās telpās.

N.R.: Jā, tolaik tur bija akmeņu kaltuve, un vēlāk atmodas pirmsākumos tika izveidots klubīšs, kur demonstrēja kinofilmas. Ar vietējo uzņēmīgo meiteni Daci Ābeltiņu, kura vēlējās kļūt par režisori, uzvedām vienu iestudējumu, kur man bija gan jātēlo, gan jādzied. No 13 gadu vecuma tuseju ar Ādažu puikām, kurus zināju krievi labāk nekā garkalniešus. Paradokss, bet sievu arī apņēmu no Garkalnes - dažas mājas tālāk. Iepazināties pašu rīkotās diskotēkās Gaujmalā un pēc kādiem gadiem atskārtām, ka vajadzētu sākt dzīvot kopā.

- Tu reiz apgalvoji, ka gribētu kļūt ar dziedāšanu tikpat populārs pie latviešiem kā Elvis Preslijs ASV.

N.R.: Es domāju, ka esmu ceļā uz to. Lieta tāda, ka ceļā uz mērķi darba (darāmā) nekad nepaliek mazāk, gluži otrādi. Tu apkraujies ar elementāriem pienākumiem - kaut vai strādāšanu "Latvijas radio", un mazāk laika atliek ziedoties vienam mērķim. Tas traucē savu mērķu piepildīšanu bīdīt uz priekšu pareizajā ātrumā, sanāk mazliet aizkavēties. Bet neesmu to atmetis, jo varētu iekļūt starp labākajiem šlagerdziedātājiem Baltijā vai pat pasaulē. Diemžēl, šovbiznesā pēc 30 - 35 gadiem vecums spēlē lielu lomu un daudziem sākas noriets. Es samērā vēlu sāku,

līdz ar to mani nenoplok prieks par iespējām darboties, kādas ir joprojām.

- Tu esot bijis smagās automašīnas šoferis un tev ir viens bērns - meita, šādas paralēles var vilkt ar rokenrola karali?

N.R. (smejas): Tieši tā. Kad strādāju Ādažos, pirmā kultūras namā mūsu nodibinātā grupa saucās "Zvaigžņu zagļi", kas cēlies no dziesmas ar Imanta Ziedoņa tekstu. Pakāpeniski nobrieda vēlme pašiem rūpēties par sevi un iztikt bez ansambļa vadītāja (dirigenta). Pirmais menedžeris mums bija Gunārs Freidenfelds, pēc tam virsvadību uzņēmās Vitālijs Terentjevs - basģitārists no "Proventus", kurš mūs izdresēja. Paldies viņam par to! Kad nolēmām, ka paši varam šancēt, tūlīt nomainījām nosaukumu uz "Black jack". Atceras šo mūsu bliči no tiem laikiem, kad piedzīvots gods saņemt rokaspiedieni no Alberta Kaula. Piedalījāties dažādos partijās pasākumos kā jauniešu estrādes ansamblis, kurš sniedz kādu priekšnesumu.

- Vai tagad ir gadījies uzstāties privātos kokteiļvakaros Berģu, Langstiņu vai Baltezera turīgo mājās?

N.R.: Uz privātām ballītēm mani īpaši neaicina. Man bija ļoti interesanti dziedāt kādās kāzās Rīgas centrā restorānā "Paleta" - četriem cilvēkiem - vedējiem un jaunajam pārim. Piedāvājumi ir bijuši, bet tie parasti izčākst līdz ar jautājuma finansiālās puses iztirzāšanu, kad pasaku, cik izmaksās aizgādāt apskaņošanas aparāturu līdz norises vietai un kāds ir mans honorārs. Nevar nolaist savu mākslinieka cenu, tāpēc ļoti grūti izbalansēt starp atļauto un to, ko vēlies.

- Kur tevi varēs dzirdēt Līgo vakarā?

N.R.: Es būšu ieligošanas

pasākumā Pauku priedēs Valmierā - kopā ar maestro Raimonu Paulu, uz turieni varu aicināt visus. Vēlāk - dziļā naktī uzstāšos Šlokenbekas pili zaļumballē ar grupu "Kaimiņi". Es (ar savu BMW) nesīšos ar ātrumu 150 - 200 kilometru stundā. Es nevaru neskriet, jo savādāk visur nepagūstu.

- Vai tas nav mokoši - sestdienas rītos drīz pēc plkst 9:00 "Radio ģimenē" būt par celtnieku Filipu, kurš strīdas ar sievu Helēnu un audzina meitu Madaru, kad pašam acis vēl līp ciet?

N.R.: Patiesību sakot, tas ir diezgan nogurdinoši, jo parasti man piektdienas vakarā ir darbs - esmu angažēts līdz pat rudenim. Arī sestdienās vakaros ir jākoncertē. Kāpēc gan to slēpt no radioklausītājiem, ja neizlikšanās pašā rada tādu mājīguma sajūtu un nemaz necenšos vadīties pēc stereotipiem ar sterilu latviešu valodu?

- Tava desmitgadīgā meita Linda Rutule esot tikpat talantīga un asprātīga kā tu, tā spriežot radio ļaudis.

N.R.: Grūti pateikt. Manuprāt, jā. Viņa ir ļoti atjautīga un apdāvināta meitene, tārais dzīvsudrabs, kurai miera nav no minūti. Vai viņa būs skatuves cilvēks? Ar mākslu viņa noteikti nodarbosies, šobrīd nosliece vairāk ir uz zīmēšanu, gleznošanu, kas ļoti labi padodas. Ar mūzikas lietām viņai nav vēlme nodarboties, kas varbūt ir vecāku kļūda. Varbūt vajadzēja piespiest - "tu tagad iesi mūzikas skolā tāpēc, ka mēs to izvēlējāmies un reiz tu mums par to būsi pateicīga".

- Tevi partijas nevelk savos sarakstos, lai vēlēšanās izbrauktu uz tavas popularitātes kamiešiem?

N.R.: Ar Zemnieku savienību ir bijušas balles iepriekšējos gados.

Šogad bija nodoms piedalīties Tautas partijas dziesmu konkursā par tās himnu "Es mīlu savu tēvu zemi". Mazliet nokavējām un neiesniedzām savu dziesmu laikus. Esmu pārliecināts par 100 procentiem, ka tā dziesma būtu uzvarējusi. Šopavasari maniem paziņām bija doma veidot Kurzemes partiju, kur mani gribēja savaingot. Pagaidām man tāpat darba pietiek, nejutos tik spēcīgs politisko ideju ģenerēšanā, lai startētu Saeimas vēlēšanās. Tas prasītu ārpātīgi daudz laika un zināšanas.

- Vai tev rudenī būs jauns albūms?

N.R.: Šobrīd man gribot negribot sanāk būt maestro Raimonda Paula paspārnē un pieņemt visus viņa darba piedāvājumus. Man nav ar viņu domstarpību, bet darbs pie Paula nav izstiepts ilgā laika posmā un nesniedz kāroto finansiālo stabilitāti. Ir ieceris rudenī izdot solo albūmu, kur katra dziesma būtu veltīta kādam sieviešu vārdam. Tagad esmu sasparojies pats sev būt par koncertu producentu, ar ko sāku savu karjeru pirms gadiem 4 - 5.

- Vai tev ir sava grupa, pamatsastāvs?

N.R.: Nē, studijas ierakstos parasti savācu mūziķus, kādus vēlос. Neviens jau neatsaka, jo visi savā ziņā ir čomi, viens otru pazīst. Beidzot mans sapnis ir piepildījies, un es koncertēju ar dzīvo mūziku, kas lielākoties ir Raita Ašmaņa bigbends no Jelgavas - 4 cilvēki. 21. jūnijā uzstāsimies Rīgas klubā "Četri balti krekli".

- Kas ir tavu cienītāju auditorija?

N.R.: Vairāk 40 un 50-gadīgie un vecāki. Ir arī jaunieši, jo ar Jāni Stībēli uzstājāties "Sinēpēs un medū", kur spēlēju bungas. Ļoti sarežģīti krasi mainīt repertuāru, iedibināto tēlu estrādes lauciņā, ko ļoti vēlētos

izdarīt. Tam man nepieciešami palīgspēki. Vēlos dziedāt kaut ko mazliet nopietnāku - džezroku, funky, soul, tomēr neatbaidot pašreizējo fanu auditoriju. Repertuārā esam iekļāvuši Frenku Sinatra, Tomu Džonsu, Engelbertu Hamperdinku u.c. Gribētos pašam sākt komponēt. Lai melodijs būtu ne tik daudz lipīgs, cik atbilstošs funkterim, kas ir laba dziesma tavā izpildījumā. Vēlos nošaut divus zaķus ar vienu šāvieni - dziedāt priekš esošās auditorijas un piepulcēt jaunu, kas pieraduši klausīties cita žanra mūzikā, un uztvertu mani tā: "Kaut kas jauns, super, tas ir jāklausās!"

- Kā tu atpūties, savācies pēc tik saspringtas koncertdarbības?

N.R.: Ļoti gribas uz dažām dienām izslēgt mobilo telefonu. Nesen bijām ar Raimonda Paula koncertu Maskavā - Rīgas kultūras dienās, kur neņēmu līdzīgu mobilo. Atpūšos vislabāk mājās, neskatoties televizoru, bet vienkārši izguļoties. Pēdējā laikā gan žēl ilgi gulēt, varbūt kļūstu vecāks. Spēlēju skvošu, kad tam izbrīvēju laiku, - tas ir teniss slēgtā telpā pret sienu. Reizēm ar draugiem satiekamies un uzlaižam kādu zolītes partiju. Diskotēkas ļoti reti apmeklēju. Šobrīd pamatā dzīvojos pa Rīgu, Purvciemā irējam dzīvokli.

- Vai pats savu māju necelsi?

N.R.: To noteikti kaut kad vajadzētu. Šobrīd neesmu tam gatavs, māja tomēr ir milzīga atbildības sajūta un mājai ļoti piesienas - faktiski dzīve tad sadalās divos nogriežņos - darbs un mājas. Gribētos pašam maurīpu nopļaut, zemīti uzrakt, kokaudzētavā kādu kociņu iegādāties un pašam iestādīt, kas patērētu daudz laika. Man šķiet, ka māja vairāk piestāv solida vecuma cilvēkiem, kad jau esi izjoņojies apkārt.

